

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Калин Иванов Русков – МГУ „Св. Ив. Рилски“ член на научното жури съгласно заповед N77/24.06.2016г. на директора на ИКИТ при БАН

относно дисертационен труд на тема „Пространствен модел и хронологичен анализ на средновековния град Плиска на базата на аерокосмически и наземни данни“ с автор ас. Стефан Кирилов Стаменов за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, в област на висше образование 4. Природни науки, математика, информатика, професионално направление 4.4. Науки за земята, научна специалност „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“.

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният труд се състои от 236 страници, в които са включени текст с фигури и таблици, приноси и 2 приложения, както и списък на използваната литература. Работата съдържа всички раздели, които следва да бъдат основа на един дисертационен труд: увод, цели и задачи, състояние на проблема, методология, специална част в която е разгледан проблема, резултати от изследването, заключение, литература. Темата на дисертационния труд е актуална и напълно отговаря на специалността „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“.

Основната цел на дисертационния труд е изграждане на пространствен модел за планиране на археологически проучвания и опазване на Външния град на средновековна Плиска, базиран на дистанционни и наземни данни. Конкретните задачи по изпълнение на така поставената цел и нейната обосновка са описани в първата глава на дисертационния труд. Във втората глава е изложена методологията за планиране и провеждане на археологически проучвания чрез прилагане на дистанционни методи и ГИС. Следващата глава на дисертационния труд обхваща описание на модела и принципите залегнали при изграждането на файлова гео-база данни за външния град на Плиска. В четвъртата глава са изложени резултатите от направените хронологични и пространствени анализи, както и визуалните интерпретации на археологическите структури и типовете земно покритие.

Използваната литература е разнообразна, включвайки заглавия в областта на археологията, дистанционните изследвания, пространствените анализи, бази данни и ГИС. Тя е коректно използвана при написване на текста, показвайки нагледно умението на автора да прилага и интерпретира информация от литературни източници.

2. Резултати

Като цялостен резултат, на практика е създадена една нова комплексна методика за недеструктивно проучване на археологически обекти посредством дистанционни методи до етап теренни археологически изследвания. Методиката е апробирана на територията на Външния град на Плиска демонстрирайки по един убедителен начин възможностите и, давайки решения на конкретни практически задачи. Прилагането и дава възможност да се събере информация за археологическите обекти без да бъде нарушен културния пласт, да се правят пространствени анализи и карти базирани на изградената гео-база данни, както и да се провери точността на теренните проучвания. При бъдещи изследвания на подобна тематика, предложената методика позволява да бъде допълнена с методи и анализи, които не са били предмет на настоящето изследване.

Резултатите от разработената тема са отразени в 5 публикации, в четири от които ас. Стефан Стаменов е първи автор. Броят и характера на публикациите изпълняват изискванията и критериите на И КИТ при БАН за откриване на процедура по защита на образователната и научна степен „доктор“.

3. Оценка на приносите на дисертационни труд

Основните научно-приложни приноси на дисертационния труд могат да се обобщят в:

- Предложена е методологическа концепция на пространствен модел за структуриране и моделиране на археологически пространствени данни;
- Изградена е Гео-база данни за района на Външния град на Плиска, имаща за цел както съхраняване на информацията за археологическите обекти, така и да послужи за визуализация и пространствени анализи на данните от теренните издирвания;
- Направен е хронологичен анализ на картиранията на Външния град на Плиска по резултати от други автори;
- Допълнена и модифицирана е съществуваща ГИС базирана методика за теренни издирвания;
- Предложена е методика за недеструктивно проучване на археологически обекти с използване на геоинформационни технологии;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение считам, че дисертационния труд на ас. Стефан Кирилов Стаменов отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Получените резултати са оригинални и дават съществен принос за прилагането на дистанционни методи на проучване и ГИС технологиите в археологията. Работата представлява завършен дисертационен труд и отговаря на изискванията на чл. 6 ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Всичко това ми дава основание да предложа на Научното жури и ще гласувам „ЗА“ да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на ас. Стефан Кирилов Стаменов, в област на висше образование 4. Природни науки, математика, информатика, професионално направление 4.4. Науки за земята, Научна специалност: „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“,

27,07.2016г.

Изготвил становището: /П/

София

(доц. д-р К. Русков)

